

ת"פ 47870/03/22 - מדינת ישראל נגד מוחמד אדיב

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 47870-03-22 מדינת ישראל נ' אדיב(עציר)

בפני כבוד סגן הנשיא ירון מינטקביץ

בעניין: מדינת ישראל

ע"י עו"ד ברכה בן אדרת

המאשימה

נגד

מוחמד אדיב

ע"י עו"ד ראמי עותמאן

הנאשם

גזר דין

רקע

הנאשם הורשע על פי הודאתו, כי ביום 14.3.22 ובתקופה לא ידועה שקדמה למועד זה החזיק אקדח חצי אוטומטי מסוג FN ומחסנית.

הודאת הנאשם באה במסגרתו של הסדר דיוני, אשר כלל תיקונים בכתב האישום, ללא הסכמה בעניין העונש.

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה הפנתה לחומרת מעשיו של הנאשם ופגיעתם בערכים מוגנים. כמו כן הפנתה למגמת ההחמרה בעבירות נשק ולתיקון 140 לחוק העונשין, הקובע עונש מזערי בגין עבירות נשק. לאור אלה ביקשה לקבוע מתחם עונש הולם של מאסר לתקופה שבין 18 חודשים ועד 36 חודשים. בשל נסיבותיו האישיות של הנאשם ביקשה להשית עליו 21 חודשי מאסר ועונשים נלווים ולהורות על חילוט הנשק.

עמוד 1

ב"כ הנאשם מנגד שם את הדגש על נסיבותיו האישיות של הנאשם, ובהן עברו הנקי, הודאתו והיות איש עמל המתפרנס מעבודה במאפיה, נשוי ואב לילדים. עוד הפנה לכך שהנשק הוחזק ללא תחמושת ועל כן פוטנציאל הפגיעה והנזק הטמון בו היה נמוך. לעניין העונש המזערי הפנה לכך שאין חובה שכולו יוטל בפועל, וכי ניתן להטיל את רובו על תנאי.

בשים לב לכל אלה, ביקש לתת לנאשם הזדמנות להוכיח את עצמו ולהסתפק בעונש של 11 חודשי מאסר בפועל.

הנאשם הביע צער וחרטה על הטעות אותה עשה ואמר כי מקומו אינו בבית סוהר וכי הוא מבקש שתנתן לו הזדמנות.

ב"כ שני הצדדים הגישו פסיקה לתמיכה בעמדותיהם.

מתחם העונש ההולם

הנאשם החזיק בביתו אקדח תקני ומחסנית. מעשה זה יוצר פוטנציאל ממשי לפגיעה בערך המוגן החשוב מכל, שמירה על חיי אדם, שהרי החזקת נשק מקפלת בתוכה סיכון ממשי כי יעשה בו שימוש לביצוע עבירות פליליות, ובכך יביא לקיפוח נפש. הדברים מקבלים משנה תוקף בתקופה האחרונה, בה נופלים כמעט מדי שבוע קרבנות לעבירות אלימות קשות המבוצעות תוך שימוש בנשק לא חוקי - ורק בימים הספורים שחלפו בין שמיעת הטיעונים לעונש לשימוע גזר הדין נורה למוות אדם ושני ילדים שהיו עמו נפצעו קשה ובאירוע אחר נורו ונפצעו חמישה אנשים שישבו בסוכת אבלים. חברה חפצת חיים אינה יכולה להסכין עם מצב זה, ועל בתי המשפט לתת את חלקם למאבק בתופעה של החזקת נשק שלא כדין.

באופן עקיף עבירה זו גם מהווה קריאת תיגר על שלטון החוק, שהרי המדינה היא הריבון והיא שרשאית לקבוע מי ישא נשק ולא יזוז מטרה - כעולה ממיקום העבירה בפרק ח' לחוק העונשין, הדין בעבירות שעניין "פגיעה בסדרי המשטר והחברה".

בית המשפט העליון עמד בשורה ארוכה של פסקי דין על חומרתן הרבה של עבירות הנשק והסכנה הטמונה בהן ועל הצורך להחמיר עם מבצעייהן. כמו כן, לאור ריבוי מקרים בהם שימוש בנשק לא חוקי הביא לאבדן חיי אדם, ישנה בשנים האחרונות מגמת החמרה בעבירות אלו, המתבטאת גם בתיקון 140 לחוק העונשין אשר קבע עונש מזערי בצד עבירות נשק, אליו אתייחס בהמשך.

ר' למשל ע"פ 309/22, ביאדסה (10.5.22), אשר ניתן אך לפני כחודשיים, וענשו של מי שנשא שני כלי נשק הוחמר מ-19 חודשי מאסר ל-30 חודשים (פסקאות 6-7 לפסק הדין):

בשורה ארוכה של פסקי דין עמד בית משפט זה על החומרה הרבה הגלומה בעבירות הנשק. ביסוד עבירות אלו עומדת פגיעה בחיי האדם ובשלמות גופו, כמו גם בביטחון הציבור ובסדר הציבורי בכללותו (ע"פ 1695/22 מדינת ישראל נ' גנאים, פסקה 11 [פורסם בנבו] (29.3.2022) (להלן: עניין גנאים); ע"פ 5522/20 חליחל נ' מדינת ישראל, פסקה 7 [פורסם בנבו] (24.2.2021) (להלן: עניין חליחל); ע"פ 4406/19 סובח נ' מדינת ישראל, פסקה 17 [פורסם בנבו] (5.11.2019) (להלן: עניין סובח)). עבירות אלו חמורות במיוחד, בין היתר משום שהן עשויות לשמש בסיס לביצוע פעילות עבריינית או פעילות טרור (ע"פ 8017/20 מדינת ישראל נ' גריפאת, פסקה 6 [פורסם בנבו] (22.12.2020); ע"פ 135/17 מדינת ישראל נ' בסל, פסקה 10 [פורסם בנבו] (8.3.2017)). אך באחרונה עמד בית משפט זה על כך שעבירות אלו הן בבחינת "מכת מדינה" ועל הצורך בהחמרת הענישה בעניינן:

"החזקת נשק שלא כדין מאיימת על שלום הציבור ובטחונו [...]". לנוכח היקפן המתרחב של עבירות המבוצעות בנשק, הזמינות הבלתי נסבלת של נשק בידי מי שאינו מורשה לכך, מהווה כאמור סיכון של ממש ומגבירה את הסיכון לביצוע עבירות חמורות נוספות [...] כמו גם לאסונות נוראיים. יעידו על כך ריבוי המקרים במגזר הערבי בעת האחרונה, כאשר אזרחים תמימים - כמו ילד רך בשנים ועלמה צעירה - נפגעים ואף מוצאים את מותם בביתם-מבצרם או בגן השעשועים, כל זאת כתוצאה משימוש בנשק של אחרים. מציאות קשה זו מחייבת לנקוט ביד מחמירה כלפי מעורבים בעבירות נשק, אף אם הם נעדרי עבר פלילי [...]. עניינו ב'מכת מדינה' שהצורך להילחם בה על מנת להגן על הציבור, מצריך מענה הולם והטלת עונשי מאסר משמעותיים [...]. ידע כל מי שמחזיק בנשק בלתי חוקי כי צפוי הוא להיענש בחומרה, בבחינת 'אם מחזיקים - למאסר נשלחים' (ענין קדורה, פסקה 6).

בהקשר זה אוסיף כי בחודש דצמבר 2021 קבע המחוקק עונשי מינימום בעבירות נשק, כך שהעונש שיושג בגין עבירות אלו יתחיל מרבע העונש המרבי שנקבע לעבירה, אלא אם החליט בית המשפט מטעמים מיוחדים שיירשמו להקל בעונש (סעיף 144(ז) לחוק העונשין; חוק העונשין (תיקון מס' 140 - הוראת שעה), התשפ"ב-2021; ענין קדורה, פסקה 6; ע"פ 4456/21 מדינת ישראל נ' אבו עבסה, פסקה 15 [פורסם בנבו] (23.1.2022)). הגם שתיקון זה אינו חל בעניינו של המשיב - שהמעשים שבהם הורשע בוצעו עובר לחקיקתו - הוא משקף את רצון המחוקק בהחמרת הענישה בעבירות נשק.

ר' גם ע"פ 147/21, מדינת ישראל נ' ירין ביטון, שם הוכפל לאחרונה ענשו של נאשם שרכש אקדח ולבנת חבלה, משנה וחצי לשלוש שנים, ונפסק:

עבירות נשק לסוגיהן היו זה מכבר למכת מדינה. האיסורים על עבירות כאמור באים להגן על ערכים חברתיים שכוללים שמירה על חיי אדם ועל שלמות גופו, וכן שמירה על סדרי חיים תקינים ושלווים שאינם מופרעים על ידי איש האוחז באקדח, ברובה, או בתת-מקלע. יתירה מכך: עסקינן באיסורים על מעשי הכנה לקראת ביצועם של מעשים פליליים חמורים ומסוכנים עד-מאד, אשר נעשים באמצעות כלי ירייה ואשר כוללים איומים, תקיפה, ירי במקום מגורים, גרימת חבלה והמתה. בדרך כלל, מעשי הכנה שאינם מגיעים כדי ניסיון לעבור עבירה פלילית אינם בני עונשין; ואולם, לא כך הוא כאשר מדובר במעשי הכנה שחומרתם מגיעה כדי סיכון ממשי וחמור לפרט ולחברה כאחד (ראו: ש"ז פלר יסודות דיני עונשין 48-52 (כרך ב', תשמ"ז)). על מעשי הכנה כאלה נענשים בחומרה, ואין זה מקרי שעצם הרכישה או ההחזקה של כלי נשק בלא רשות על פי דין להחזקתו גוררת אחריה עונש מרבי של שבע שנות מאסר, כאמור בסעיף 144(א) לחוק העונשין. עונש זה ועונשים אחרים, שחלקם חמורים אף יותר, אשר מוטלים על עברייני נשק, מהווים חלק ממלחמת הבלתי מתפשרת של החברה בנגע ששמו זילות חיי אדם והקלות הבלתי נסבלת של הלחיצה על ההדק (ראו דברי השופט י' אלרון בע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' סובח [פורסם בנבו] (5.11.2019) (להלן: ענין סובח)).

לזאת אוסיף, כי עונשי מאסר מרביים אינם באים לקבוע אך ורק את גבולה העליון של סמכות הענישה שבידי בתי המשפט. עונשים כאמור מבטאים את רמת הענישה הראויה במקרים החמורים ביותר של ביצוע העבירה שבה עסקינן, ומהם ניתן וראוי לגזור את מתחם העונשים עבור מקרים פחות חמורים (ראו פסקה 16 לפסק דיני בע"פ 3124/18 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (14.8.2019), והאסמכתאות שם (להלן: ענין פלוני)). מובן מאליו הוא, שגזירה כאמור אינה נעשית בדרך של התאמה מתמטית. מדובר אך ורק בזיקה עניינית לחומרת העבירה, כפי שנקבעה על ידי המחוקק שאת דברו אנו מקיימים. הקפדה על זיקה כאמור היא חלק מהבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, אשר נעשתה בגדרו של תיקון 113 לחוק העונשין (ראו: ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל, פ"ד סו(2) 772 (2013)).

ור' גם את פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, בעפ"ג 50840-03-22 מדינת ישראל נ' סלאמה, שם נדון אך

לאחרונה עניינו של נאשם שהורשע בהחזקת שני תתי מקלע (לא תקנים) ותקיפת שוטר (במהלך החיפוש בו נמצא הנשק), וענשו הוחמר מ- 15 חודשי מאסר בפועל ל- 28 חודשים, והדברים הנוקבים אשר נאמרו שם בדבר הצורך להחמיר בעבירות נשק.

לענין רמת הענישה הנוהגת, ר' למשל את פסק דינו של בית המשפט העליון בע"פ 2482/22, קדורה, שם נדון ענינו של נאשם שהורשע בכך שהחזיק בעבור אחר למשך מספר ימים אקדח, תחמושת ורימון הלם, וענשו הוחמר מעשרה חודשי מאסר ל- 18 חודשי מאסר.

נתון משמעותי נוסף אותו אביא בחשבון הוא, כי הנאשם שלפני החזיק בנשק לאחר שנכנס לתוקף תיקון 140 לחוק העונשין, הקובע עונש מזערי של 21 חודשי מאסר בצד עבירת החזקת נשק (רבע העונש המירבי). אכן, כפי שציין ב"כ הנאשם, ניתן להטיל חלק מהעונש המזערי גם בדרך של מאסר מותנה, אך הוראת המחוקק היא להחמיר עם מבצעה של עבירות נשק, והדרך ליישם הוראה זו איננה בהטלת עונש שעיקרו מותנה. ר' בהקשר זה ע"פ 207/14, פלוני נ' מדינת ישראל, 1.2.15, הש' ג'בראן, שם נפסק (ביחס לסע' 355 לחוק העונשין, הקובע עונש מזערי ביחס לעבירות מין, וניסוחו דומה לזה של סע' 144(ז) לחוק העונשין:

14. אשר לטענת המערער בדבר היחס שבין תיקון 113 לחוק ובין העונשים המזעריים בחוק, הרי שאף ללא העונש המזערי הקבוע בחוק לעבירת מעשה מגונה, בנסיבות המקרה ראוי היה לקבוע מתחם ענישה חמור, כפי שקבע בית המשפט המחוזי. שני הצדדים הפנו לפסיקות בהן נקבעו מתחמים נמוכים וגבוהים כאחד, ובסופו של יום, קביעת המתחם תלויה בנסיבות המקרה הספציפי. על אף שאני סבור כי די בנסיבות המקרה כדי לקבוע את המתחם אשר נקבע, אדרש לשאלת היחס הראוי שבין תיקון 113 לחוק ובין העונשים המזעריים הקבועים בו. סעיף 355(א) לחוק קובע עונש מרבי לעבירת המעשה המגונה של עשר שנות מאסר. לצד זאת, נקבע עונש מזערי של רבע מהעונש המרבי, אשר לא יפחת למעט בשל טעמים מיוחדים שיירשמו. תיקון 113 לחוק מנחה את בית המשפט לקבוע מתחם עונש הולם ובתוכו למקם את הנאשם בהתאם לנסיבותיו. חברי השופט נ' הנדל התייחס לא מזמן להתנגשות האפשרית בין קביעת המתחם לפי תיקון 113 לחוק לבין קיומי של עונש מזערי לפי סעיף 355(א) לחוק (ע"פ 337/13 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 13 (9.9.2013) (להלן: עניין פלוני)). השופט נ' הנדל קבע כי ברובד הכללי, ידו של העונש המזערי על העליונה. עם זאת צוין, כי גם ברובד הכללי קיים ריכוך בקביעה זו, שכן, על-פי החוק, במקרה הפרטני ניתן לחרוג לקולה הן מהמתחם והן מהעונש המזערי, ככל שישנן נסיבות מיוחדות.

15. אכן, אני סבור כי העונשים המזעריים מהווים מדד לחשיבותו של הערך הנפגע ולמידת הפגיעה בו, ועל כן יש לתת להם משקל בכורה בקביעת מתחם העונש ההולם. רק במקרים חריגים, בהם מתעוררים טעמים מיוחדים להקל עם הרף התחתון של המתחם, יהיה ראוי לסטות מהעונש המזערי. כאמור, אני סבור כי במקרה שלפנינו מתעוררים טעמים מיוחדים, ואדרבא, לנוכח תסקירי שירות המבחן ניכר כי מצבו של המערער אינו מצדיק הקלה בקביעת המתחם, או בעונשו.

בקביעת מתחם העונש אביא בחשבון את חומרת מעשיו של הנאשם, המתבטאת בסוג הנשק שהחזיק הנאשם (אקדח תקני), אופן ההחזקה (בתוך בית מגורים), הצורך החיוני להרתיע מפני ביצוע עבירות דומות, רמת הענישה הנוהגת אליה התייחסתי למעלה, שקדמה לחקיקת תיקון 140 לחוק העונשין ואת העונש המזערי שבצידה של העבירה.

בשים לב לכל אלה, מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם הוא מאסר בפועל לתקופה שבין שנה וחצי ועד שלוש שנים ועונשים נלווים.

נסיבות שאינן קשורות לעבירה

הנאשם יליד 1966, נשוי ואב לחמישה. מהטיעונים לעונש עולה כי קודם למעצרו עבד במאפייה ואין לחובתו כל הרשעות קודמות.

דיון והכרעה

לזכות הנאשם זקפתי את הודאתו במיוחס לו, העדר הרשעות קודמות וניהול אורח חיים נורמטיבי ויצרני בתקופה שקדמה למעצרו. עוד זקפתי לזכותו את היותו בעל משפחה, אשר מאסרו פוגע לא רק בו אלא גם ביתר בני משפחתו.

מנגד, ניתן לצפות מאדם בוגר ונורמטיבי כי יבין את משמעות מעשיו והשלכותיהם, וימנע מביצוע עבירות. במיוחד דברים אמורים בשים לב לכך שהחזקת נשק איננה עבירה שנעברת בלהט הרגע ובסערת רגשות, אלא עבירה שבצידה מחשבה ומודעות.

בשים לב לאלה, אטיל על הנאשם עונש קרוב לתחתית המתחם.

לפיכך גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 20 חודשי מאסר בפועל שימנו מיום מעצרו של הנאשם, 12.3.22, גם אם רישומי שב"ס יראו אחרת.

ב. ששה חודשי מאסר בו לא יישא, אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר כל עבירה על סעי' 144 לחוק העונשין או כל עבירה אחרת הכרוכה בשימוש בנשק.

הנשק יחולט והמאשימה רשאית להשמידו, על פי החלטת פרקליט מחוז או קצין חקירות.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ו תמוז תשפ"ב, 25 יולי 2022, בנוכחות הצדדים.